

INSPEKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA
WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT
OCHRONY ŚRODOWISKA W ŁODZI

**PLAN DZIAŁALNOŚCI
WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU
OCHRONY ŚRODOWISKA
NA 2024 ROK
(WYCIĄG)**

Zatwierdził:
Łódzki Wojewódzki
Inspektor Ochrony Środowiska
Dominik Przelazły

Roczny plan działalności kontrolnej został opracowany na podstawie art. 5a ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 425). Przy sporządzaniu planu wzięto także pod uwagę, zatwierdzone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, „Wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2024 r.” oraz „Ogólne kierunki działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2021-2025 z perspektywą do 2030 r.

Plan działalności kontrolnej ustala prymat kontroli interwencyjnych jako reakcję na informacje o łamaniu prawa ochrony środowiska. Absolutnym priorytetem na 2024 r, podobnie jak w roku ubiegłym. są działania związane:

- ze ściganiem przestępstw odpadowych,
- z ochroną wód przed zanieczyszczeniem, w tym pochodzącym ze źródeł rolniczych.

Zadania przewidziane do realizacji w 2024 r. wykonywane są z uwzględnieniem:

- a. kontroli interwencyjnych, jako reakcji na informacje o nieprawidłowościach w zakresie ochrony środowiska, których przeprowadzenie ma pierwszeństwo przed innymi kontrolami;
- b. kontroli planowych, polegających na sprawdzeniu wypełniania obowiązków wynikających z przepisów prawa oraz decyzji administracyjnych przez zakłady, dla których częstotliwość kontroli została określona przepisami prawa;
- c. kontroli planowych, których realizacja umożliwia przygotowanie raportów, sprawozdań i informacji oraz realizację zadań kontrolnych wynikających z zawartych porozumień.

W planie zostały ujęte zakłady I oraz II kategorii a także zakłady podlegające kontroli w ramach realizowanych w 2024 r. cykli kontrolnych. Nie umieszczono w planie kontroli zakładów z III, IV i V kategorii, z wyjątkiem kontroli:

- zakładów objętych cyklami kontrolnymi,
- zakładów, których realizacja umożliwia przygotowanie raportów,
- sprawozdań i informacji oraz realizację zadań kontrolnych wynikających z zawartych porozumień,
- zakładów skontrolowanych w poprzednim roku, w których stwierdzono naruszenia, w wyniku których może nastąpić lub nastąpiło zagrożenie bądź zanieczyszczenie środowiska określone w klasie 2 od 2.1 – 2.4;

Ponadto WIOŚ będzie wykonywał kontrole dokumentacyjne obejmujące analizę wyników badań i pomiarów automonitoringowych przekazywanych przez podmioty zobowiązane do ich przedłożenia do tut. Inspektoratu.

Do najważniejszych zadań ustawowych IOŚ należą:

- kontrola przestrzegania prawa o ochronie środowiska oraz decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska;
- ściganie przestępstw oraz wykroczeń przeciwko środowisku, w tym wnoszenie i popieranie aktów oskarżenia;
- kontrola transgranicznego przemieszczania odpadów;
- współdziałanie w zakresie ochrony środowiska z innymi organami kontroli, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, innymi organami administracji państwowej i organami samorządu terytorialnego oraz obrony cywilnej, a także organizacjami społecznymi;
- przeciwdziałanie poważnym awariom;

Ogólnopolskie cele kontroli

Na rok 2024 zostaje ustalonych 61 ogólnopolskich celów kontrolnych, z czego 58 przechodzi z roku poprzedniego. Dodane zostają trzy nowe cele:

- (59) „kontrola podczas której wprowadzane są dane i informacje do centralnej ewidencji emisyjności budynków”
- (60) „kontrola podmiotów odprowadzających ścieki przelewami burzowymi komunalnej kanalizacji ogólnospławnej do śródlądowych wód powierzchniowych”

- (61) „kontrola podmiotów wytwarzających z odpadów nawozy i środki poprawiające właściwości gleby w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o odpadach”, natomiast cel „kontrola przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego” zostaje usunięty.

Ogólnopolskie cykle kontrolne

W 2024 r. przewiduje się przeprowadzenie dwóch nowych cykli, których przedmiotem będzie kontrola:

- a) podmiotów odprowadzających ścieki bezpośrednio do rzeki Wisły, które w pozwoleniach wodnoprawnych albo zintegrowanych posiadają określone dopuszczalne stężenia chlorków i siarczanów oraz związków biogennych pod kątem przestrzegania warunków określonych w tych pozwoleniach – po 10 podmiotów działających na terenie każdej jednostki organizacyjnej WIOŚ.

Kontrolą należy objąć także zbiorniki retencyjne ścieków zlokalizowanych w tych podmiotach pod kątem występowania w nich *Prymnesium parvum*.

- b) realizacji przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta obowiązków wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399) dotyczących nieczystości ciekłych powstających na terenie gminy (w związku z raportem Najwyższej Izby Kontroli nr ewid. P/21/066). Do kontroli każda jednostka organizacyjna WIOŚ, zaplanuje na II półroczu 2024 r. minimum po 2 gminy znajdujące się na terenie każdej z aglomeracji o wielkości RLM:

$\geq 2000 < 10\ 000$

$\geq 10\ 000 < 15\ 000$

$\geq 15\ 000 < 100\ 000$

$\geq 100\ 000 < 150\ 000$

$\geq 150\ 000$

określonych w VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, w których liczba mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych jest największa. W przypadku braku wymaganej liczby aglomeracji z danego przedziału należy skontrolować większą liczbę gmin z innego przedziału aglomeracji.

Ponadto, przewiduje się kontynuowanie cyklu: wszystkich instalacji komunalnych (składowisk odpadów) funkcjonujących na terenie całego kraju w ramach cyklu 3-letniego – cykl realizowany przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska przy udziale wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska.

W 2024 roku planuje się przeprowadzenie kontroli podmiotów prowadzących produkcję rolną, a w szczególności podmiotów, które w bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych przechowują lub stosują nawozy lub nawozy naturalne, pod kątem oceny, w tym na podstawie wyników pomiarów jakości wód powierzchniowych zlecanych w trakcie kontroli do CLB GIOŚ, czy prowadzona działalność rolnicza powoduje zanieczyszczanie wód azotanami – kontrolą należy objąć minimum po 30 podmiotów działających na terenie każdej jednostki organizacyjnej WIOŚ.

Obszar objęty planem kontroli

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi swoją działalnością obejmuje obszar województwa łódzkiego. Zadania realizowane są przez Wydział Inspekcji WIOŚ w Łodzi oraz w Delegaturach: Piotrków Trybunalski, Sieradz, Skierniewice.

Tabela nr 1. Obszar działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi

Jednostka organizacyjna	Obszar działania	Adres siedziby
WIOŚ w Łodzi	miasto Łódź, powiaty: pabianicki, zgierski, część łódzkiego wschodniego (gminy: Rzgów, Andrespol, Brójce, Nowosolna)	90-743 Łódź ul. Lipowa 16
Delegatura w Piotrkowie Trybunalskim	powiaty: piotrkowski, opoczyński, tomaszowski, radomszczański, bełchatowski oraz część powiatu łódzkiego wschodniego (gminy Koluszki i Tuszyn)	90-300 Piotrków Trybunalski ul. Bawełniana 18

Delegatura w Sieradzu	powiaty: sieradzki, wieluński, wieruszowski, pajęczański, zduńskowolski, poddębicki, łaski	98-200 Sieradz al. P.O.W. 70/72
Delegatura w Skierniewicach	powiaty: skierniewicki, rawski, łowicki, brzeziński, kutnowski, łęczycki.	96-100 Skierniewice al. Macieja Rataja 11

Tabela nr 2. Liczba kontroli planowych w zakładach z podziałem na WIOŚ Łódź oraz Delegatury

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba kontroli planowych
1.	WIOŚ Łódź	115
2.	Delegatura w Piotrkowie Trybunalskim	95
3.	Delegatura w Sieradzu	84
4.	Delegatura w Skierniewicach	88
	Razem	382

Łącznie na 2024 r. zaplanowano przeprowadzenie 382 kontroli w zakładach.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi w 2024 r. przeprowadzi kontrole:

- 88 instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego
- 29 zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska

Z uwagi na fakt, iż zgodnie z wytycznymi GIOŚ rezerwa czasowa na kontrole interwencyjne powinna być największa, przewiduje się, że kontrole planowe terenowe będą stanowić ok 30% wszystkich kontroli terenowych. Do tego zakładany jest czas na przeprowadzenie kontroli w oparciu o dokumenty.

Tabela nr 3. Informacja zbiorcza o planie rocznym kontroli na 2024 r.

Liczba planowanych kontroli w terenie	Liczba planowanych kontroli opartych o dokumentację (na podstawie roku 2023)	Planowana rezerwa czasu na inne kontrole w % czasu przeznaczonego na kontrole terenowe	Liczba etatów inspekcyjnych łącznie z kierownikiem wydziału inspekcji wg stanu na 12.12.2023 r.
382	2200	70%	74 (67 posiadających leg. IOŚ)

Procedury opracowywania programów kontroli planowych

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Łodzi dla instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego oraz ZDR i ZZR sporządza program kontroli planowych.

Przy opracowaniu programu kontroli i doborze zagadnień do programu uwzględnia się:

- rodzaj kontroli,
- wnioski innych organów o przeprowadzenia kontroli,
- częstotliwość i rodzaj zgłaszanych interwencji,
- znajomość zakładu przez inspektora,
- zagadnienia objęte kontrolą we wcześniejszych kontrolach,
- cykle kontrolne,
- posiadane pozwolenia i określone w nich wielkości i rodzaje emisji rocznych,
- kategorię zakładów pod względem ryzyka i liczbę punktów z analizy wielokryterialnej.

Program kontroli zawiera:

- cel kontroli,
- określenie zakresu kontroli,
- priorytety działań kontrolnych,
- przewidywany czas kontroli,
- określenie kontrolowanej instalacji,
- miejsca oględzin,
- zaplanowane pomiary kontrolne,
- upoważnionych do kontroli inspektorów.

Procedury kontroli pozaplanowych

Oprócz działalności kontrolnej planowej, Inspektorat realizował będzie działalność kontrolną pozaplanową.

Kontrola pozaplanowa podmiotu korzystającego ze środowiska zostanie podjęta w szczególności w następujących przypadkach:

- skargi lub wniosku o podjęcie interwencji wniesionej przez posła, senatora, radnego, obywatela lub organizację społeczną,
- reakcji na informację o naruszeniu wymagań ochrony środowiska podaną przez środki masowego przekazu lub otrzymaną z innych źródeł,
- zwrócenia się przez WIOŚ z innego województwa o przeprowadzenie kontroli wskazanego podmiotu,
- wystąpienia wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty lub marszałka województwa do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli organy te stwierdzą naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub jest uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło wystąpić,
- wniosku o przeprowadzenie kontroli, składanego przez właściwy organ samorządu terytorialnego,
- zarządzenia przez wojewodę przeprowadzenia kontroli, udzielania pomocy organom samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań kontrolnych w zakresie ochrony środowiska,
- polecenia wykonania kontroli wydanego przez GIOŚ,

- współdziałania w akcji zwalczania poważnej awarii z organami właściwymi do jej przeprowadzenia oraz sprawowania nadzoru nad usuwaniem skutków tej awarii,
- oddawania do użytku nowo zbudowanego lub zmodernizowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji realizowanych jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko,
- w celu wydania zaświadczenia, obowiązków wynikających z przepisów szczególnych, m.in. ustawy o prowadzeniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych, napojach spirytusowych, o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich.
- powiadomienia przez podmiot o niewykonaniu zarządzenia pokontrolnego, albo w przypadku braku powiadomienia,
- prowadzenia działań wynikających ze współpracy ze Strażą Graniczną w wykonywaniu kontroli w strefie nadgranicznej,
- prowadzenia działań wynikających ze współpracy w szczególności z organami, między innymi: Najwyższej Izby Kontroli, Państwowej Inspekcji Pracy, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Transportu Drogowego, Nadzoru Budowlanego, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz z innymi organami kontroli, organami obrony cywilnej, a także organami ścigania.

Procedura wykonywania kontroli

Rozpoczęcie kontroli

WIOŚ zawiadamia przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli. Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Przy czym, jeśli kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wszczęcie kontroli wymaga ponownego zawiadomienia.

Sytuacje wyjątkowe, w których można podjąć kontrolę bez zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, bez udziału przedsiębiorcy lub osoby upoważnionej, lub kiedy dopuszcza się prowadzenie kilku kontroli, mają miejsce, gdy:

- przeprowadzenie kontroli jest niezbędne dla prowadzonego przeciwko przedsiębiorcy śledztwa lub dochodzenia;
- odrębne przepisy przewidują możliwość prowadzenia kontroli w toku prowadzonego postępowania dotyczącego przedsiębiorcy;
- przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione zagrożeniem życia, zdrowia lub środowiska.

Przebieg czynności kontrolnych w fazie rozpoczynania kontroli jest następujący:

- 1) Skontaktowanie kierującego zespołem kontrolnym lub inspektora z kierownictwem lub upoważnionym przedstawicielem kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub osoby fizycznej. Rozpoczęcie czynności kontrolnych – wszczęcie kontroli po przedstawieniu kontrolowanemu stałego upoważnienia wraz z legitymacją służbową, uprawniającą do przeprowadzenia kontroli. W przypadku kontroli przedsiębiorcy, dodatkowego upoważnienia, poza ww. lub odrębnego upoważnienia, wydanego na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców;
- 2) Poinformowanie kierownictwa kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub kontrolowanej osoby fizycznej na podstawie art. 10 ustawy o IOŚ o obowiązku umożliwienia kontrolującemu przeprowadzenia kontroli, w szczególności dokonania czynności, o których mowa w art. 9 ust. 2 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, z zachowaniem przepisów o tajemnicy państwowej i służbowej oraz o zakwaterowaniu sił zbrojnych.
- 3) Omówienie zakresu kontroli.
- 4) Poinformowanie o przewidywanym czasie trwania kontroli, który w przypadku przedsiębiorcy nie może być dłuższy od określonego ustawą Prawo przedsiębiorców.
- 5) Wyjaśnienie kontrolowanemu jego uprawnień do zapoznania się z ustaleniami kontroli w trakcie i po jej wykonaniu.
- 6) Poinformowanie kontrolowanego o możliwości wnioskowania o zastrzeżenie w treści zasadniczego protokołu z kontroli danych technicznych, technologicznych, handlowych lub organizacyjnych, których ujawnienie mogłoby naruszyć przepisy ustawy o ochronie informacji niejawnych, lub danych jednostkowych, w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej oraz innych informacji i danych ustawowo chronionych.
- 7) Odnotowanie rozpoczęcia kontroli przedsiębiorcy w książce kontroli - wymóg jej prowadzenia nakłada na przedsiębiorcę ustawa Prawo przedsiębiorców.

Wykonywanie kontroli

Przebieg czynności kontrolnych w fazie wykonywania kontroli jest następujący:

- 1) Zapoznanie się ze sposobem zarządzania kontrolowaną jednostką organizacyjną, schematem organizacyjnym, regulaminami wewnętrznymi, procedurami technologicznymi, przepisami BHP, zakresami czynności pracowników odpowiedzialnych za objęte kontrolą zadania z zakresu ochrony środowiska.
- 2) Wstępne oględziny obiektów, instalacji i urządzeń istotnych z punktu widzenia oddziaływania zakładu na środowisko, dokonywane w obecności upoważnionego przedstawiciela kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub osoby fizycznej.
- 3) Poddanie analizie otrzymanej dokumentacji pod względem jej kompletności, prawidłowości prowadzenia oraz zakresu i rodzaju zawartych w niej obowiązków.
- 4) Porównanie stwierdzonego stanu faktycznego z wymaganiami określonymi w decyzjach reglamentujących korzystanie ze środowiska, zezwoleniach, zgłoszeniach, informacjach lub przepisach prawa.
- 5) Określenie zakresu i rodzaju stwierdzonych naruszeń wymagań ochrony środowiska oraz ich udokumentowanie.
- 6) Zapoznanie kierownictwa kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub osoby fizycznej z dowodami wskazującymi na naruszenia, wskazanie lub ustalenie pracowników odpowiedzialnych za wystąpienie nieprawidłowości.
- 7) Przyjęcie od kierownictwa kontrolowanego zakładu informacji odnośnie przyczyn powstania zaniedbań, przewidywanych w tym zakresie działań (np. deklaracja przeprowadzenia w strukturze organizacyjnej zmian, usprawniających zakładowy system zarządzania środowiskowego) ograniczających ryzyko ponownego wystąpienia nieprawidłowości, a także informacji o sposobie i terminach usunięcia naruszeń oraz o zakresie działań porządkujących przewidzianych do wykonania w trakcie czynności kontrolnych.
- 8) Poinformowanie kontrolowanego o dokonanych obserwacjach, niebędących naruszeniami, wskazujących na możliwość ograniczenia oddziaływania zakładu na środowisko.
- 9) Podsumowanie wyników kontroli w ramach zespołu kontrolnego.

10) Sporządzenie protokołu kontroli na miejscu w zakładzie lub w siedzibie WIOŚ wyszczególniającego stwierdzone naruszenia. Protokół jest sporządzany w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

11) Przekazanie jednego egzemplarza protokołu kontroli przed jego podpisaniem kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub kontrolowanej osobie fizycznej, w celu zapoznania się z jego treścią.

Zakończenie kontroli

W fazie kończącej kontrolę następuje:

1) Poinformowanie kontrolowanego o przysługujących mu uprawnieniach czyli o możliwości wniesienia do protokołu kontroli umotywowanych zastrzeżeń lub uwag oraz prawie do odmowy podpisania protokołu kontroli.

2) Wpisanie zakończenia kontroli do książki kontroli prowadzonej przez przedsiębiorcę. Data wpisu do książki kontroli powinna być taka sama jak data podpisania protokołu. Fakt ten powinien zostać odnotowany w protokole kontroli. Protokół kontroli podpisują obecni na zakończeniu kontroli: kierujący zespołem kontrolnym, pozostali inspektorzy i kontrolowany podmiot (jeżeli nie odmówił podpisania), lub osoba upoważniona do jego reprezentowania.

Realizacja zadań Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie przeciwdziałania i wykrywania przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku

- grupa zadaniowa

W skład grupy zadaniowej w WIOŚ w Łodzi wchodzi 9 inspektorów. Po dwóch w trzech delegaturach – w Sieradzu, Skierniewicach i Piotrkowie Trybunalskim oraz trzy osoby wliczając koordynatora grupy w siedzibie WIOŚ w Łodzi. Należy tu zaznaczyć, że osoby te wykonują kontrole w pełnym zakresie oraz wynikające z tego działania pokontrolne. Zadania ww. grupy inspektorów nie ograniczają się wyłącznie do czynności w grupie.

Wydział Inspekcji zapewnia 24 – godzinną gotowość do podejmowania działań. Wszyscy inspektorzy WIOŚ w Łodzi (również inspektorzy włączeni do grupy zadaniowej) pracują zgodnie z grafikiem, zapewniając gotowość do podejmowania działań w systemie 24 godzinnym przez 7 dni w tygodniu.

- zadania priorytetowe

a) nadzór nad prowadzeniem rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych złóż kruszyw naturalnych (kopalni) oraz porzucaniem odpadów na ich terenie,

b) nadzór nad transportami odpadów w strumieniu krajowym i międzynarodowym,

c) nadzór nad ujawnionymi miejscami nielegalnego nagromadzenia odpadów,

d) identyfikacja miejsc odzysku polegającego na stosowaniu komunalnych osadów ściekowych,

e) identyfikacja miejsc i podmiotów nielegalnie gospodarujących odpadami, w szczególności odpadami niebezpiecznymi.

Ponadto WIOŚ Łódź będzie współpracował z Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska w Warszawie w zakresie:

- współpracy z zagranicą,
- opiniowania projektów aktów prawnych opracowanych przez GIOŚ,
- przekazywania sprawozdań z realizacji zadań Inspekcji,
- współpraca w zakresie przeciwdziałania i wykrywania przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku,
- upowszechniania informacji o środowisku i jego ochronie.